

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 10/1999 vp**

**Hallituksen esitys laeiksi valtion eläkelain ja
valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta**

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä lokakuuta 1999 lähettäessään hallituksen esityksen laeiksi valtion eläkelain ja valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta (HE 118/1999 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi sosiaali- ja terveysvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Erik Strömberg, valtiovarainministeriö
- oikeustieteen lisensiaatti, hallintoneuvos Heikki Karapuu.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan valtion eläkelakia muutettavaksi siten, että työttömyyseläkkeen tulevan ajan oikeus poistetaan ja yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja korotetaan 58 vuodesta 60 vuoteen.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta lukien.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa käsitellään siirtymäsäännöstä, jonka mukaan aikaisemman lainsäädännön mukainen eläke turvataan sellaisille ennen vuotta 1945 syntyneille henkilöille, jotka lain voimaantuloa edeltävän työttömäksi jäämisen johdosta olisivat aiemman lainsäädännön perusteella saaneet sellaisen työttömyyseläkkeen, jota määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika. Lisäksi käsitellään sitä, että

ehdotetun yksilöllisen varhaiseläkkeen alaikärajan sijasta sovellettaisiin nyt voimassa olevaa ikärajaa, jos edunsaaja on syntynyt ennen vuotta 1944. Perustelujen mukaan ehdotuksilla ei kokonaisuutena ole taannehtivaa vaikutusta eläketurvaan. Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajan korotusta ja tulevan ajan huomiotta jättämistä arvioidaan myös hallitusmuodon 15 a §:n 2 momentin kannalta. Perusteluissa päädytään siihen, että muutoksilla ei heikennetä hallitusmuodossa tarkoitettua yksilön perustoimeentulon turvaa. Hallitus on kuitenkin pitänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon hankkimista suotavana, koska esityksessä korotetaan yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajaa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Lakiehdotuksiin sisältyvistä muutoksista ovat valtiosääntöoikeudellisesti merkittäviä työttömyyseläkkeen tulevan ajan oikeuden poistaminen ja yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajan korottaminen sekä näihin liittyvät voimaantulojärjestelyt. Eläkelainsäädännön muutosten valtiosääntöoikeudellinen arviointi perustuu kahteen näkökohtaan, hallitusmuodon 12 §:ssä säännellyn omaisuudensuojaan ja hallitusmuodon 15 a §:n 2 momentissa tarkoitettuun perustoi-meentulon turvaan.

Esityksessä ehdotetut muutokset ovat lähes samanlaisia kuin yksityisten alojen eläkelakien muutosesityksessä (HE 93/1999 vp). Esitysten välinen merkittävä ero on, että käsiteltävänä olevaan esitykseen ei sisälly sellaista voimaantulojärjestelyä, jolla tulevaan aikaan perustuvan

eläkkeenosan turvaaminen liitetään uudistuksen voimaantuloa edeltävään ajankohtaan. Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon (PeVL 9/1999 vp) yksityisten alojen eläkelakien muutosesityksestä ja katsonut, että siihen sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Samoin perustein valiokunta katsoo, että myös nyt arvioitavina olevat lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

että lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Ville Itälä /kok
vpj. Riitta Prusti /sd
jäs. Tuija Brax /vihr
Tarja Filatov /sd
Klaus Hellberg /sd
Esko Helle /vas
Gunnar Jansson /r
Jouko Jääskeläinen /skl
Paula Kokkonen /kok

Johannes Leppänen /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Heli Paasio /sd
Osmo Puhakka /kesk
Petri Salo /kok
Arto Seppälä /sd
vjäs. Veijo Puhjo /vas
Pekka Ravi /kok.